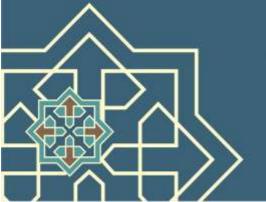

دینٹ خو بنیاسه

ب بەلگەيين قورئان و سوننەتى

نڤیٹسین محمد احمد محمد العماری

> وەرگیران شیڤان شیخهمیری

دینی خق بنیاسه ب بهلگهیین قورئان و سوننهتی

نڤێسین محمد بن احمد بن محمد العماری

> وەرگێڕان شیڤان شێخەمیری

ناڤێ پهرتوکێ: دینێ خو بنیاسه

ناڤێ نڤێسەرى: محمد بن احمد بن محمد العماري

ناڤێ وهرگێړى: شيڤان شێخهميرى

دیزاینا بهرگی: سایتی مزگهفت

چاپا: ئێکێ ۱٤٤٤ مش ۲۰۲۲ ز

مافين چاپئ پاراستينه بۆ سايتى مزگەفت

الحمدلله الذي علم بالقلم علم الانسان مالم يعلم الحمدلله الذي خلق الانسان علمه البيان والصلاة والسلام على الذي لا ينطق عن الهوى ان هو الا وحي يوحى.

اما بعد:

دینی خو بنیاسه چونکی نینه ئیک ژمه بمریت پاشی بهیته قهشارتن د گوری وی دا، ئیلا دی پروحا وی هیته سمر کهلواشی وی قه ودی دوو ملیاکه هین و وی پراکهن دا پروینته خواری و دی پرسیارا ژی کهن دهرباره ی دینی وی .

ژ کیسنی به رائنی کو عازهبی خودی ژی رازی بیت، کو پیخهمبهری سلاف انین به حسنی بهندهین باوهردار کر ههکه هاته فهشارتنی دگوری وی دا ،گوت: دی روحا وی هیته سهر کهلواشنی ویفه.

ودی دوو ملیاکهت هین و وی راکهن دا روینته خواری.

ودێ بێژنێ دينێ ته چييه؟

دى بيژيت دينى من ئيسلامه

دێ بێژنێ ته چاوا زاني؟

دى بيريت: من كيتابا خودى خواند من باوهرى پى ئينا و ب راست دهرئيخست.

(قیجا دی گازیکهرهک ژ عهسمانا گازی کهت کو عهبدی من راست گوت) "مسند احمد"ابو داود" بسند صحیح لذاته.

فيجا ههر كهسى كيتابا خودى بخوينيت دى دينى خو نياسيت :

ئيّک: همر كهسى كيتابا خودى بخوينيت دى دينى وى ئيسلامه.

خودايي مهزن دبير يت: (إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَمُ .. (١٩) ال عمران.

هندی ئه و دینه یی خودی بو بهنییین خو پی رازی بووی وپیغهمبهرین خو پی هنارتین، و ژبلی وی ئه و ب چو دینین دی رازی نابت، ئیسلامه، وئیسلام ئهوه مروق عیباده تی بو خودی ب تنی بکهت وخو تهسلیمی وی بکهت، ودویچوونا پیغهمبهران بکهت.

خودايي مەزن دبيْرْيت: (..وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ (١٠٢) ال عمران.

وبهردهوام خو ب ئيسلاما خو قه بگرن حهتا هوين دمرن؛ دا هوين بگههنه خودي و هوين دموسلمان.

دوو: ههر کهسی کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت کو دینی ئیسلامی تمامه وکامله ونه پیدقی تمامکرنی یه ب بیدعیت باش یان ییت خراب یان هزرهکی، یان بووچونهکی، یان مهزههبهکی، یان گیولهکی، یان وهرزشهکی ، یان ماندیبوونهکی، یان غهیری وان.

خودایی مەزن دبیر یت: (.. ٱلْیَوْمَ أَكُمَلْتُ لَكُمْ دِینَكُمْ .. (٣) المائدة. ئەفرۆكە ب تمامكرنا شریعەتی و ب سەركەفتنی من دینی ھەوە دینی ئیسلامی بۆ ھەوە پیك ئینا.

و رُكيسى عرباضى كورى ساريهى خودى رُى رازيبت گوت: پيغهمبهرى خودى عليه وسلم گوت: " قَدْ تَرَكْتُكُمْ عَلَى الْبَيْضَاءِ، لَيْلُهَا كَنَهَارِهَا، لَا يَزِيغُ عَنْهَا بَعْدِي إِلَّا هَالِكُ مسند احمد ١٧١٤٢. بسند صحيح لذاته.

ئانكۆ: من هوين ينت هنلاينه ل سهر سپياتى و زهلاليهكى شهڤا وى وهكى روژا وى يه، كهس يشتى من ژى لانادهت ئنك تنچووى نهبت.

سىن: ھەر كەسى كىتابا خودى بخوينىت دى زانىت كۆ ئەو دىنى خۆدى بۆ خو ھەلبررارتى ئىسلامە.

خودایی معزن دبیزیت: (.. وَرَضِیتُ لَکُمُ ٱلْإِسْلَامَ دِینَاً .. (٣) المائدة. وئهز رازی بووم ئیسلام بو ههوه ببته دین.

چار: ههر کهسن کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت کو بنهمایین ئاینیت د ههبوونیدا ل سهر رویی عهردی شهشن: ئیسلامه، جوّهیاتیه، فه لاتیه، ئاگریه ریسییه"مجوّسی" وصابیئه نه وموّشرکن.

خودايي مەزن دبيريت: (إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلصَّبِئِينَ وَٱلصَّبِئِينَ وَٱلْفَيْمَةِ وَٱلْفَيْمَةِ وَٱلْفَيْمَةِ وَٱلْفَيْمَةِ اللَّهَ يَقْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقَيْمَةِ إِنَّ ٱللَّهَ يَقْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقَيْمَةِ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (١٧) الحج.

هندی ئهون یین باوهری ب خودی و پیغهمبهری وی موحهمهدی سلاف لی بن- ئینای وجوهی وصابئی (وئه و مللهته بوون ل سهر
خورستییا خو مابوون ووان چو دینین دهسنیشانکری نهبوون) وفهله
ومهجووس (وئه و ئاگرپهریسن) وئهوین بوت پهریسین، هندی خودییه
پوژا قیامه تی حوکمی د نافیه را وان ههمییان دا دکه ت، فیجا ئه و
خودان باوه ران دبه ته به حهشتی، وکافران دبه ته ئاگری، هندی خودییه
ل سهر ههر تشته کی شاهده، و ب وی تشتی یی زانایه یی ههر ئیك ژ
وان هه ری ل دویف وان کریارین وی ل سهر وان نفیسین وئه و ل
سهر کرینه شاهد.

پننج: همر کهسی کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت کو ههمی این و دیانه باطن ونهدروستن ئیسلام تی نهبت.

خودايي مەزن دبيريت: (وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي ٱلْأَخِرَةِ مِنَ ٱلْخُسِرِينَ (٨٥) ال عمران.

وههچییی دینه کی ژبلی ئیسلامی داخواز بکه ت، وئیسلام ئه وه مروق ب ته وحیدی وگوهدارییی خو تهسلیمی خودی بکه ت، وباوه ریبی ب پیغه مبه ری دویماهییی موحه مه دی سلاف لی بن بینت، و دویچوونا وی بکه ت، وقه شارتی وئاشکه را ئه و بقیت، هه چییی دینه کی دی داخواز بکه ته نه و دین ژوی نائیته قه بویلکرن، وئه ول ئاخره تی ژاین کارانه ئه وین پشك و بارین خو ژده ست داین.

شهش: ههر کهسی کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت کو ههمی شهریعهتین عهسمانی ییت هاتینه نهسخکرنی ب شهریعهتی موحهممه دی علیواللم ، وههمی کیتابیت عهسمانی ییت هاتینه نهسخکرنی ب قورئانا پیروز، وههمی پهیام و ریسالیت پیغهمبهرا ییت نهسخ بووین ب پهیاما موحهمه دی علیواللم قیجا کار ب چ تشته کی ژوان ناهیته کرن پشتی هنارتنا وی علیواللم .

خودايي معزن دبيريت (وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ ٱلْكِتُبَ بِٱلْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلْكِتَبِ وَمُهَيْمِنًا عَلِيْهُ فَأَحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَبِعُ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ ٱلْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا (٤٨) المائدة

ومه قورئان بۆ ته ئهى پێغهمبهر - ئينايه خوارى، وههر تشتهكى تێدا ههى حهقييه شاهدهييى ل سهر راستگويييا وان كيتابێن بهرى خو ددهت، وكو ئهو ژ نك خودێنه، وئهو ل سهر وان يا حاكم وزال وئهمينه، قێجا تو حوكمى د ناقبهرا وان جوهييان دا ئهوێن حوكمى خو دئيننه نك ته ب وى بكه يا خودى بو ته د قى قورئانى دا ئينايه خوارى، وتو بهرى خو ژ وى حهقييى وهرنهگێڕه يا خودى فهرمان پى ل ته كرى دا دويكهفتنا دلچوون وعهدهتێن وان بكهى، چونكى مه بو همر مللهتهكى شريعهتهك ورێكهكا ئاشكهرا دانايه دا كارى پى بكهن.

خودايي مهزن دبير يت: (وَلَن تَرْضَىٰ عَنكَ ٱلْيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَىٰ تَتَبِعَ مِلَّتَهُمُّ قُلُ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلْهُدَى ۗ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم بَعْدَ ٱلَّذِي جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِيّ وَلَا نَصِيرٍ (١٢٠) البقرة.

وجوهی وفهله قهت ژ ته رازی نابن -ئهی پیغهمبهر- حهتا تو دینی خو نههیلی ودویچوونا دینی وان نهکهی، تو بیژه وان: هندی ئیسلامه ئهوه دینی دورست. وپشتی قی وهحییا بو ته هاتی ئهگهر تو ل دویق دلچوونین وان بچی چو سهرکارهك ل نك خودی بو ته نابت مفای بگههینته ته، یان پشته قانه که به سهر بیخت. و ههر چهنده ئه گوتنه بو پیغهمبهرییه سلاق لی بن، بهلی ئهو بو ههمی ئوممهتیه ژی.

و رُكيسى ئەبو ھور مير مى خودى رُى رازيبت كۆ بيغهمبەرى خودى مىلىللە كۆت: " وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَا يَسْمَعُ بِي أَحَدٌ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ

يَهُودِيُّ وَلَا نَصْرَانِيُّ، ثُمَّ يَمُوتُ، وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَّا كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ". رواه مسلم: ١٥٣.

ئانكۆ: ئەز ب وى سويند دخۆم يى نەفسا موحەممەدى ددەستى دا، نينه ئىكى ژقى ئومەتى گوھلى من جوھى بت يان فەللە بت، پاشى بمريت، وباوەريى ب وى نه ئىنت يا ئەز پى ھاتىمە ھنارتنى ئىلا ئەو دى ژ ئەھلى ئاگرى بت.

حەفت: ھەر كەسى كىتابا خودى بخوينىت دى زانىت كۆ ئايىنا (ديانەتا) ددانىت خۆدى يە ، نەكۆ خەلكە.

ر وی دینی مه بو ته -ئهی پیغهمبهر- ئینایه خواری، خودی ئه شریعه بو ههوه -گهلی مروقان- دانایه یی وی شیرهت پی ل نووحی کری کو بگه هینته خهلکی ونیشا وان بدهت، ویی مه شیرهت پی ل ئیبراهیم ومووسای و عیسای کری (وئه همر پینجه وهکی ناقدار پیغهمبهرین ئولولعهزمن) کو هوین ب ته وحید وگوهداری و پهرستنا

خودي ب تني ديني ب جه بينن، و هوين د وي ديني دا يي من فهرمان پي ل ههوه کري ژيك جودا نهبن.

خودايي مەزن دبيّرْيت: (لِكُلِ جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا .. (٤٨) المائدة.

چونکی مه بۆ هەر مللەتەکى شریعەتەك وړێکهکا ئاشکەرا دانایه دا کارى پێ بکەن.

قیجا بۆ چ كەسى نىنە پیغەمبەر بن يان غەيرى وان بت ئەو شەرىعەتەكى بو نەفسا خۆ دانىت، يان بۆ غەيرى خۆ دانىت ژبلى وى يا خودى تەشرىع كرى وداناى.

خودايي مهزن دبيزيت: (ثُمَّ جَعَلْنُكَ عَلَىٰ شَرِيعَة مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَبِعْ أَهْوَاءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (١٨) الجاثية.

پاشی مه تو ئهی پینهمبهر ل سهر ریبازهکا دینی یا ئاشکهرا دانای، فیجا تو دویکهفتنا وی شریعهتی بکه یی مه بق ته دانای، ودویکهفتنا دلچوونین وان نهکه یین چو زانین ب شریعهتی خودی نهههی. وئه ئایه ته نیشانه کا مهزنه ل سهر تمامییا فی دینی، و کو دفیت ئهو یی حوکمدار بت، و کار ب وی بیته کرن.

و خودايي مهزن دبيريت: (وَإِذَا تُتَلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا بَيِّنُتِ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا ٱلْتِ بِقُرْءَانِ غَيْرِ هَٰذَآ أَوْ بَدِّلَهُ قُلُ مَا يَكُونُ لِيَ أَنْ أَبُدِّلَهُ مِن تِلْقَآيِ نَفْسِيٍّ إِنْ أَتَبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيٍّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي مِن تِلْقَآيِ نَفْسِيٍّ إِنْ أَتَبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيٍّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي مِن تِلْقَآهِ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْهُمْ وَلَا أَدْرَلْكُم عَذَابَ يَوْمُ عَظِيم (١٥) قُل لَّوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْهُمْ وَلَا أَدْرَلْكُم بِهِ اللَّهُ عَلَيْهُمْ عُمُرًا مِن قَبْلِهِ أَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (١٦) يونس.

وئهگهر ئهو ئايهتين خودي يين مه ئاشكهرا بو ته هنارتين -ئهي پيغهمبهر- بو وان بوتپهريسين ژ حيسابي نهترسن، وباوهرييي ب پوژا پرابووني نهئينن بينه خواندن، ئهو دي بيژن: قورئانهكا دي ژ بلي قي بو مه بينه، يان ژي قي بگوهوره: تشتي حهلال حهرام بكه، ويي حهرام حهلال بكه، وگهفان بگوهوره، وئهو تشتي دژي صهنهم ودلچوونين مه ژي پراكه، تو -ئهي پيغهمبهر- بيژه وان: ئه چهنده نه ب دهستي منه، و ههما ئهز د وي تشتي دا يي ئهز فهرماني پي ل ههوه دكهم دويچوونا وي دكهم يا خودي بو من ئيناي و فهرمان پي ل من كري، ئهز دترسم -ئهگهر من گوهدارييا ئهمري خودي نهكر- عهزابا پر و ژو دا قيامهنيه ب سهر من دا بيت.

تو ئهى پێغهمبهر - بێژه وان: ئهگهر خودێ ڤيابا من ئهڤ قورئانه بۆ ههوه نهدخواند، وخودێ ئهو ب ههوه نهددا زانين، ڤێجا هوين بزانن ئهو حهقييه ژ نك خودێ؛ چونكى هوين دزانن ئهز دهمهكێ درێژ دناڤ ههوه دا بووم بهرى خودێ وێ ب وهحى بۆ من بهنێرت، وبهرى ئهز وێ بۆ ههوه بخوينم، ئهرێ ڤێجا ما هوين عهقلێ خۆ بۆ هزركرنێ وتێگههشتنێ ب كار نائينن؟

قَیْجا ههر کهسی داخازا غهیری شریعهتی خودی بکهت بی گومان ئهو وی کره هه قبشک دگهل خودی.

خودایی مەزن دبیزیت: (أَمْ لَهُمْ شُرَكُوُاْ شَرَعُواْ لَهُم مِّنَ ٱلدِّینِ مَا لَمْ یَأْذَنُ بِهِ ٱللَّهُ ۚ .. (٢١) الشوری.

یان ئەرى ما قان بوتپەریسان د شرك وسەرداچوونا خو دا هندهك ههڤیشك ههنه وی تشتی خودی دهستویری پی نهدای ژ دینی وشركی بو وان ددانن؟ .

و ههر كهسى داخازا غهيرى شريعهتى خودى بكهت بى گومان ئهو وى ئهو كره خودا ژبلى ئه للاهى.

خودايي مەزن دېێڙيت: (ٱتَّ**خَذُ**وۤا أَ**حْبَارَهُمْ وَرُهۡبُنَهُمْ أَرْبَابُا مِّن دُونِ ٱللَّهِ** .. (٣١) التوبة.

جوهی وفه لان زانا و عیباده تکهر بن خن کرنه خوداوه ند، وان شریعه ت بن ددانان، قیجا وان پیگیری پی دکر و شریعه تی خودی دهیلا.

و ژکیسی عهدیی کوری حاته می خودی ژی رازیبت گوت: ئه هاته هاته نک پیغه مبه ری علیه وسلی و مله و مل

أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبُنَهُمْ أَرْبَابُا مِّن دُونِ اللهِ) همتا ژی خلاس بووی ، من گۆتى: ئەم وان ناپەرىسىن، وی گۆت: ئەرى ما ئەو وی تشتی حەرام ناكەن يى خودى حەلال كرى ، وهين ژی حەرام دكەن، وئەو وی تشتی حەلال ناكەن يى خودى حەرام كرى، وهوين حەلال دكەن؟ من گۆت: بەلى، گۆت: ئەل ئەقە پەرستنا وانە) رواە الطبراني بسند حسن ، المعجم الكبير رقم ١٣٦٧٣/ج١/ص٧.

ههشت: ههر کهسی کیتابا خودی بخوینیت دی ازانیت نهوی تشتی حهلال دکهت و یی حهرام دکهت بتنی خودی یه نهکو خهلک:

خودايى مەزن دبير يت: (وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلْسِنْتُكُمُ ٱلْكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٌ وَهَٰذَا حَلَٰلٌ وَهَٰذَا حَرَامٌ لِّتَقْتَرُونَ عَلَى ٱللهِ ٱلْكَذِبَ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَقْتَرُونَ عَلَى ٱللهِ ٱلْكَذِبَ لَا يُقْلِحُونَ (١١٦) النحل.

و هوین - گهلی بوتپهریسان- نهبیژنه وی در هوی یا هوین ب ئهزمانی خو دبیژن: ئهقه حهلاله، بو وی تشتی خودی حمرامکری، وئهقه حهرامه، بو وی تشتی خودی حهلالکرن حهرامه، بو وی تشتی خودی حهلالکری؛ دا هوین ب قی حهلالکرن و حهرامکرنی در هوی ژ کیسی خودی بکهن، هندی ئهون بین در هوی ل سهر ناقی خودی دکهن ئهو فایدی دنیایی وئاخره تی ب دهست خو قه نائینن.

قیجا هار کاسن وی تشتی حالال بکات یی خودی حارام کری یان وی تشتی حارام بکات یی خودی حالال کری چ بونافسا خو یان بو غایری خو بی گومان وی در او کر.

خودايي مەزن دبير يت: (قُل أَرَءَيْتُم مَّا أَنزَلَ ٱللَّهُ لَكُم مِّن رِّرْق فَجَعَلْتُم مِّنْ اللهِ تَفْتَرُونَ (٩٥) يونس. مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلاَلًا قُلْ ءَالله أَذِنَ لَكُمُ أَمْ عَلَى ٱللهِ تَفْتَرُونَ (٩٥) يونس.

تو ئمى پيغهمبهر - بيژه وان بين كافرييى ب ومحييى دكهن: هوين بيژنه من ئه پيغهمبهر - بيژه وان بين ههوه ئينايه خوارى ژ حهيوان وشينكاتى وخير وخيراتان فيجا ههوه هندهك بو خو حه لالكرى و هندهك حهرامكرى، ئهرى خودى دهستويرى ب وى چهندى دايه ههوه، يان هوين بى بهختى و درهوان ل سهر ناقى خودى دكهن؟ وئه و درهوان ل سهر ناقى خودى دكهن.

و همر کمسی وی تشتی حه لال بکهت یی خودی حمرام کری یان وی تشتی حمرام بکهت یی خودی حملال کری چ بونه فسا خو یان بو غمیری خو بی گومان وی زیده گافی کر و تخویب به زاندن.

خودايي مەزن دبنزيت: (لَيأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُحَرِّمُواْ طَيِّبَتِ مَاۤ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُواْ إِنَّ ٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلْمُعْتَدِينَ (٨٧) المائدة.

گهلی ئهوین باوهری ئینای تشتی خودی بهرفره هکری هوین ل سهر خو بهرته نهکهن، ژ وان تشتین پاقژ یین خودی بو ههوه حهلالکرین ژ خوارن و قهخوارن و ماره کرنا ژنان هوین ل سهر خو حهرام بکهن، و هوین زیده گاقییی ل سهر وی تشتی نهکهن یی خودی حهرام کری، هندی خودییه حهز ژ ته عداکه ران ناکه ت.

و ههر کهسی وی تشتی حه لال بکهت یی خودی حه رام کری یان وی تشتی حه رام بکهت یی خودی حه لال کری چ بونه فسا خو یان بو غهیری خودی دانا دگه ل خودی.

خودايى مەزن دبيريت: (وَقَالُواْ مَا فِي بُطُونِ هَٰذِهِ ٱلْأَثْعُمِ خَالِصَةً لَذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰ أَزُوجِنَا وَإِن يَكُن مَّيْتَةٌ فَهُمْ فِيهِ شُركَآغُ سَيَجْزِيهِمْ وَصَفْهُمُ ۚ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ (١٣٩)الانعام.

وبوتپهریسان گوت: تشتی د زکی قان حهیوانان دا بو زهلامین مه یی حهلاله، وبو ژنین مه یی حهرامه، ئهگهر ئهو ساخ هاته سهر دنیایی، بهلی ئهگهر ئهو هات یی مری ژن ومیر تیدا هه شیشکن. سهرا وی شریعه تی وان ژ نك خو دانای کو حه لالکرن و حهرامکرنا خودی دهستویری پی نه دای وان ژ نك خو کری خودی جزایی وان دی ده تی. هندی ئه وه د ریقه برنا کاری به نییین خو دا یی کاربنه جهه، و ب وان یی پرزانایه.

خودايي مەزن دبير يت: (وَإِذَا فَعَلُواْ فُحِشَةٌ قَالُواْ وَجَدْنَا عَلَيْهَاۤ ءَابَآءَنَا وَاللّٰهُ أَمَرَنَا بِهَا ۗ قُلُ إِنَّ ٱللّٰهَ لَا يَأْمُرُ بِٱلْفَحْشَآء أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ (٢٨) الاعراف.

وئهگهر کافران کارهکی کریت کر هیجه خو دکه نه نه کو وان ئه ف چهنده یا ژ بابین خو گرتی، و کو خودی فهرمان ب قی چهندی یا ل وان کری. تو ئهی پیغهمبهر - بیژه وان: هندی خودییه فهرمانی ب کارین کریت و خراب ل به نیین خو ناکه ت، ئهری -گهلی بو تپهریسان - تشتی هوین نه رانن ژ دره و وبی به ختی هوین ژ کیسی خودی دبیژن؟

خودايي مهزن دبيريت: (قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِيَ أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَ مِنَ ٱلدَّنْيَا خَالِصَةُ يَوْمَ وَالطَّيِّبَ مِنَ ٱلرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ فِي ٱلْحَيَوةِ ٱلدُّنْيَا خَالِصَةُ يَوْمَ ٱلْقَيْمَةُ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْأَيْتِ لِقَوْم يَعْلَمُونَ (٣٢) الاعراف.

تو ئهى پێغهمبهر- بێڙه وان نهزانان ژ موشركان: ئهرێ كێ ئهو جلكێ باش يێ خودێ كرييه خهمل بۆ ههوه ل سهر ههوه حهرام كرييه؟ وكێ خوشيبرنا ب ڕزقێ حهلال يێ خودێ داى حهرام كرييه؟ تو ئهى پێغهمبهر- بێژه وان موشركان: هندى ئهو جلك وخوارن وڤهخوارنێن پاقژن يێن خودێ حهلال كرين، ئهو د ژينا دنيايێ دا بۆ وانه يێن باوهرى ئيناى وخهلكێ دى ژى پشكدارييا وان تێدا دكهن، ولى ڕوٚژا قيامهتێ ئهو بۆ وان ب تنێنه. وهكى ڤێ بهرفرههكرنێ خودێ ئايهتان بۆ وى مللهتى بهرفرهه دكهت يێ بزانت چ بۆ دئێته گۆتن، وتێ بگههت.

وبى گۆمان بانگەشەكارىن ئازادىى دېنىژن كو مروقى ئازادە ، قىجا حەلال ئەوە يى ئەو بو نەفسا خو ب حەلال دېينت، نە كۆ يا خودى بو وى ب حەلال داناى، و حەرام ئەوە يى ئەو ب حەرام بېينت، نە كۆ يا خودى ل سەر وى حەرام كرى.

خودایی مهزن بهرسفا وان دا:

خودايى مەزن دبير يت: (وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ ٱلْكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلَ وَهُذَا حَلَٰلَ مَوَاللهِ اللهِ اللهُ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ اللهِ اللهِ اللهُ اللهِ

وهوین -گهلی بوتپهریسان- نهبیژنه وی درهوی یا هوین ب ئهزمانی خو دبیژن: ئهقه حه لاله، بو وی تشتی خودی حمرامکری، وئهقه حه رامه، بو وی تشتی خودی حه لالکری دا هوین ب قی حه لالکرن وحمرامه درهوی ژ کیسی خودی بکهن، هندی ئهون یین درهوی ل سهر ناقی خودی دکهن ئهو فایدی دنیایی وئاخره تی ب دهست خو قه نائینن.

نهه: همر کهسی کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت هندی حوّکم و دهستههلاته ییّت خودی نه ، نه ییّت گهل ومللهت وهوّز وئویجاخ وکهسایهتی وئازادیخوازانه.

خودايي مەزن دبير يت: (.. إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ يَقُصُّ ٱلْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَصِلِينَ (٥٧) الانعام.

وحوکم د پاشخستنا وی دا بو خودییه، ئه و راستییی دبیرت، وئه و چیترینی وانه یین ب حوکمی خو حهقییی ونهحهقییی ژیك جودا دکهت.

قیّجا حوّکم ب وی یه یا کو خودی نینایه خواری، نهکو یا گهل و مللهتی دقیّت یان کهسایهتیا دقیّت ، یان ئازادیخواز دخازن، یان عوّرفیّت نیف دهولهتی ، یاسایین دهست چیّکری دخازن.

خودايي مهزن دبين (وَأَنِ ٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَاۤ أَنزَلَ ٱللهُ وَلَا تَتَبِعُ أَهُوَاءَهُمْ وَٱحْذَرُهُمْ أَن يَقْتِنُوكَ عَن بَعْضِ مَاۤ أَنزَلَ ٱللهُ إِلَيْكُ فَإِن تَولَّوْا فَاعَمُ مَاۤ أَنزَلَ ٱللهُ إِلَيْكُ فَإِن تَولَّوْا فَاعَمُ مَا أَنزَلَ ٱللهُ إِلَيْكُ فَإِن تَولَّوْا فَاعْمُ أَنْما يُرِيدُ ٱللهُ أَن يُصِيبَهُم بِبَعْضِ ذُنُوبِهِم وَإِنَّ كَثِيرًا مِّن ٱلنَّاسِ لَفُسِعُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللهِ حُكْمًا لِّقَوْم يُوقِنُونَ (9) المائدة.

وتو -ئهی پینه مهمه ر- ب وی یا خودی د قورئانی دا ئینایه خواری حوکمی د ناقبه را جو هییان دا بکه، وتو دویکه فتنا دلچوونین وان نه که ئهوین حوکمی خو دئیننه نك ته، و هشیار به ئه و به ری ته ژهنده کی ژوی و مرنه گیرن یا خودی بو ته ئینایه خواری کو تو کاری پی نه که که فیجا ئه گهر وان پشت دا وی حوکمی ته کری تو بزانه هندی خودییه دقیت به ری وان ژهیدایه تی و مرگیرت ژبه هنده گونه هین وان

بهری کرین. وهندی بارا پتر ژ مروّقانه ژ گوهدارییا خودایی خوّ ددهرکهفتینه.

ئهری ما ئهوان جو هییان دقیت تو ب وی تشتی حوکمی د ناقبهرا وان دا بکهی یی صهنهمپهریس ل سهر دچن ژ نهزانین وسهرداچوونان؟! وکی د حوکمی خو دا ژ خودی دادکهرتره بو وی یی د شریعهتی خودی گههشتی وباوهری پی ئینای، وزانی کو حوکمی خودی حهقییه؟

قیّجا همر کمسی حوّکمی ب غمیری خودی دانیت بی گومان ئموی کره همیشک دگمل خودی.

خودايي مەزن دبير يت: (.. وَلَا يُشْرِكُ فِي كُكُمِهِ مَكُمُ أَحَدًا (٢٦) الكهف.

ژبلی وی خەلکی چو سەركار نينن كارى وان ب رێڤه ببهت، ووی د حوكم وشريعهت وقەدەرا خۆ دا چو ھەڤپشك نينن.

وخودی بتنی یه د حوّکمی دا وچ ههفیشک نینن ژ گهل و مللهت یان نویجاخ وکهسایهتییا.

خودايي مەزن دبير يت: (أَفَعَيْرَ ٱللهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ ٱلَّذِيَ أَنزَلَ إِلَيْكُمُ ٱلْكِتُبَ مُفَصَّلًا .. (١١٤) الانعام.

تو ئمى پێغهمبهر- بێڙه وان موشركان: ئهرێ ژ بلى خودێ خودايێ من وخودايێ ههوه ما ئهز دێ حهكهمهكى د ناڤبهرا خو و ههوه دا گرم، وئهوه يێ قورئان بو ههوه ئينايه خوارێ، حوكمێ وێ مهسهلا هوين تێدا ب ههڤركى دچن ژ كارێ من و ههوه ئاشكهرا دكهت؟

ودیموکراسی خاز بانگهشی دکهن و دبیّژن: کو حوّکم بو گهل و مللهتی یه ، نهکو بو خودی.

خودی به رسقا وان دا:

خودايي مەزن دبير يت: (.. إِنِ ٱلْحُكُمُ إِلَّا لِللَّهِ يَقُصُ ٱلْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْفُصِلِينَ (٥٧) الانعام.

وحوکم د پاشخستنا وی دا بو خودییه، ئه و راستییی دبیرت، وئه و چیترینی وانه یین ب حوکمی خو حهقییی ونهحهقییی ژیك جودا دکهت.

و مۆشركا بانگەشى دكەن و دېنژن: كۆ حۆكم بو ھۆز و ئويجاخايە ، ئەكۆ بو خودى.

خودی به رسقا وان دا:

خودايي مەزن دبير يت: (أَفَحُكُمَ ٱلْجَهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكْمًا لِقَوْم يُوقِنُونَ (٥٠) المائدة.

ئهری ما ئهوان جو هییان دقیت تو ب وی تشتی حوکمی د ناقبه را وان دا بکه ی یی صهنه میه ریس ل سهر دچن ژ نهزانین وسهر داچوونان؟! وکی د حوکمی خو دا ژ خودی دادکه رتره بو وی یی د شریعه تی خودی گههشتی و باوه ری پی ئینای، و زانی کو حوکمی خودی حهقییه؟

وهندهک ژی بانگهشا ناقنجیهتی دکهن کو گهل و هوز وئویجاخ حوّکمی بکهن د هندهک تشتاندا. حوّکمی خودی د هندهک تشتاندا. خودی بهرسفا وان دا

خودايي مەزن دبير يت: (.. وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ ۚ أَحَذًا (٢٦) الكهف.

ژبلی وی خهلکی چو سهرکار نینن کاری وان ب ریقه ببهت، ووی د حوکم و شریعهت و قهده را خو دا چو هه فیشك نینن.

ودووری "منافق" دبیّژن حوٚکم کرن ب وی تشتی خودی نه ئینایه خواری دروسته.

خودي بهرسقا وان دا

خودايى مەزن دبير يت: (أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَرْعُمُونَ أَنَّهُمْ عَامَنُواْ بِمَا أُنْزِلَ إِلَى ٱلْأَفُوتِ وَقَدْ أَنْزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوۤاْ إِلَى ٱلطَّغُوتِ وَقَدْ أُمْرُوۤاْ أَن يَكُفُرُواْ بِهِ ۖ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطُنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَلًا بَعِيدًا (٦٠) النساء

ئهی پیغهمبهر ما ته کاری وان منافقان نهزانییه ئهوین ژدرهو دبیژن وان باوهری ب وی ئینایه یا بق ته هاتییه خواری -کو قورئانه- و ب وی ژی یا بهری ته بق پیغهمبهران هاتییه خواری، ووان د چارهکرنا هه شرکییان دا دقیت حوکمی خق ببهنه نك وی شریعه ی بهتال یی خودی نه دانای، وئه و ب خق فهرمان یا ل وان هاتییه کرن کو ئه و باوهرییی ب نه حه قییی نه ئینن و شهیتانی دقیت وان دویر اتییه کا دویر ژپکا حه ق دویر بکه ت. و ژقی ئایه تی ئاشکه را دبت کو باوهرییا پراست هندی دخوازت کو خودان ل دویق شریعه تی خودی بچت، و د همی کاران دا حوکمی پی بکه ت، قیجا هه چییی بیژت ئه و خودان باوه رم پاشی حوکمی طاغووتی ب سهر حوکمی خودی بیخت، ئه و د قی گوتنا خق دایی دره وینه.

وفهرمانا ل مۆسلمانی کری کو حوّکمی ب وی بکهت یا خودی ئینایه خواری.

خودايي مەزن دبيريت: (وَأَنِ ٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَاۤ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَبِعُ أَهُوَآ عُمُم وَاَحْذُرُهُمْ أَن يَقْتِنُوكَ عَن بَعْضِ مَاۤ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكُ فَإِن تَوَلَّوْا فَاعَمُ مَاۤ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكُ فَإِن تَوَلَّوْا فَاعْمَ فَاعْلَمْ أَنْمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُصِيبَهُم بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفُسِفُونَ (٤٩) المائدة.

وتو -ئهی پیغهمبهر- ب وی یا خودی د قورئانی دا ئینایه خواری حوکمی د ناقبهرا جو هییان دا بکه، وتو دویکه فتنا دلچوونین وان نهکه ئهوین حوکمی خو دئیننه نك ته، و هشیار به ئه و بهری ته ژهنده کی ژوی و هرنه گیرن یا خودی بو ته ئینایه خواری کو تو کاری پی نهکهی،

قیجا ئهگهر وان پشت دا وی حوکمی ته کری تو بزانه هندی خودییه دقیت بهری وان ژ هیدایه قی وهرگیرت ژ بهر هنده کی گونه هین وان بهری کرین و هندی بارا پتر ژ مروّقانه ژ گوهدارییا خودایی خوّ ددهر که فتینه.

وداخازا فهبرینا حوّکمی ژی ب وی بکهت یا خودی ئینایه خواری د قورئانی دا.

خودايي مەزن دبيريت: (وَمَا ٱخۡتَلَقۡتُمْ فِيهِ مِن شَيْءٍ فَحُكُمُهُ ۚ إِلَى ٱللَّهِ مَن شَيْءٍ فَحُكُمُهُ ۚ إِلَى ٱللَّهِ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ (١٠) الشورى.

وهمر تشته کی هوین -گهلی مروقان- نیدا ژیک جودا بوون ژکاری دینی خو هوین حوکمی وی بو خودی د کیتابا وی وسوننه تا پیخه مبه ری وی دا بز قرینن. ئه وه ئه للاه خودایی من وخودایی هه وه، من د هه می کارین خو دا خو هیلایه ب هیقییا وی قه، و د هه می کارین خو دا ئه وی زقرم.

و خودايى مەزن دبير يت: (يَالَيُهَا ٱلَّذِينَ عَامَنُوۤا أَطِيعُوا ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا ٱللَّهِ اللَّهِ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلْأَمْرِ مِنكُمُ فَإِن تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْعٍ فَرُدُوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْأَخِرِ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا وَٱلْيَوْمِ ٱلْأَخِرِ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا (٥٩) النساء.

ده ه: ههر کهسی کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت کو دینی ئیسلامی نهپهنییه "غهیبه" دا هیته زانین ب هاتنا خارا وه حیی نهبیت ، چونکی نهو مهرهما خودی یه.

عيسا سلاڤێن خودێ لێ بن دبێڙِيت، وهکي د ئايهتێدا هاتي: (تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكُ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّمُ ٱلْغُيُوبِ (١١٦) المائدة.

تو وی تشتی د نه فسا من دا قه شارتی دزانی، وئه وی یا د نه فسا ته دا نزانم. هندی تویی تو ب ههر تشته کی ئاشکه را وقه شارتی یی پرزانایی.

ژبهر قی چهندی خودی بخو مهرهما خق یا دیارو وئاشکهرا کری ونههیّلایه ب هیّقیا گیول و بوّچوونیّت خهلکی قه.

خودايي مەزن دبيريت: (ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنًا بِيَانَهُ (١٩) القيامة.

پاشی ئاشکه راکرنا وی جهی رامانا وی ل به رته ئاسی بووی ل سهر مهیه.

خودايي مەزن دبير يت: (وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ ٱلْأَيْتِ وَلِيَقُولُواْ دَرَسْتَ وَلِيَقُولُواْ دَرَسْتَ وَلِنَبِيِّنَهُ لِقَوْم يَعْلَمُونَ (١٠٥) الانعام.

وکانی چاوا مه د قی قورئانی دا دهلیلین ئاشکه ا بو موشرکان خویاکرینه، د مهسه لا ته وحید و پیغهمبه رینی وقیامه تی دا، وهسا ئه م دهلیلان د هه ر تشته کی دا یی ئه و نه زانن بو وان ئاشکه را دکهین، قیجا هنگی ژ دره و ئه و دبیرژن: تو ژ خودانین کیتابی یی فیربوویه قان تشتان، و دا ئه م ب ئاشکه را کرنا ئایه تان - حهقیی بو وی ملله تی ئاشکه را بکه ین حهقیی بنیاست و قه بویل بکه ت و دویکه فتنا وی بکه ت، و ئه و نه و نه و نه و رین باوه ری بیغهمبه ری خودی موحهمه دی ئینای.

وپێۼهمبهر یێت فرێکرین ومهرهما خو یا بو وان گوتی ، دا ئهوژی بو خهلکی دیار بکهن، وئه چهنده ژی نههێلایه ب هێڤیا گێول و بوچوونێت خهلکی ڤه.

خودايي مهزن دبيّريت: (وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولِ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ عَلَيْبَيِّنَ لَهُمَّ فَيُصْلُ ٱللهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ وَهُوَ ٱلْعَرْيِنُ ٱلْمُحَكِيمُ لِيُبَيِّنَ لَهُمَّ فَهُو الْعَرْيِنُ ٱلْمُحَكِيمُ (٤) ابراهيم.

وبهری ته - ئهی پێغهمبهر - مه چو پێغهمبهرهك نههنارتييه ئهگهر ب ئهزمانى مللهتى وی نهبت؛ دا ئهو شريعهتى خودى بۆ وان ئاشكهرا بكهت، قێجا يى خودى بقێت ئهو وی ژ رێكا هيدايهتى بهرزه دكهت، ويى وی بقێت ئهو بهرى وی ددهته حهقييى، وئهو د ملكى خۆ دا يى زاله، ويى كاربنهجهه، ههر كارهكى ل دويڤ حكمهتهكى ددانته جهى وى.

خودايي مەزن دبير يت: (وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ ٱلذَّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ (٤٤) النحل.

ومه قورئان بۆ ته -ئەى پێغەمبەر - ئىنا خوارى، دا تو رامانێن وى يێن نه ئاشكەرا بۆ مرۆۋان ديار بكەى، ودا ئەو ھزرا خۆ تێدا بكەن وپێ ب ھيدايەت بكەڤن.

قیجا هندی شهریعهتن و ریکن ههمی نهپهنی نه نا هینه زانینی ب وهحیی نهبت.

خودايي مەزن دبيّريت: (لِكُلِ جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا .. (٤٨) المائدة.

چونکی مه بق همر مللهته کی شریعه ته کوریکه کا ئاشکه را دانایه دا کاری پی بکهن.

وحه لال وحه رام نه به نه نه نه نه نه د انینی ب و محیی نهبت.

خودايي مهزن دبيّريت: (وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ ٱلْكَذِبَ هَٰذَا حَلَلٌ وَهَٰذَا حَرَامٌ لِّتَقْتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَقْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَقْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ لَا يُقْلِحُونَ (١١٦) النحل.

وهوین - گهلی بوتپهریسان- نهبیژنه وی درهوی یا هوین ب ئهزمانی خو دبیژن: ئهقه حهلاله، بو وی تشتی خودی حمرامکری، وئهقه حهرامه، بو وی تشتی خودی حهلالکرن حهرامه، بو وی تشتی خودی حهلالکری؛ دا هوین ب قی حهلالکرن وحمرامکرنی درهوی ژ کیسی خودی بکهن، هندی ئهون یین درهوی ل سهر ناقی خودی دکهن ئهو فایدی دنیایی وئاخره تی ب دهست خو قه نائینن.

وباوهری ئینانا ب خودی و ملیاکهتین وی و پهرتوکین وی و پهرتوکین وی و پیغهمبهرین وی و روژا دوماهیی و قهزا و قهدهری ب کورتی و بهرفرههی نهپهنی یه و ناهیته زانینی ب وهحیی نهبت.

خودایی مهزن دبیریت: (وَكَذَٰلِكَ أَوْحَیْنَاۤ إِلَیْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۚ مَا كُنتَ تَدْرِي مَا ٱلْکِتُبُ وَلَا ٱلْإِیمَٰنُ وَلَٰکِن جَعَلْنُهُ نُورًا نَّهْدِی بِهِ مَن نَشَاءُ مِنْ عَبَادِنَا ۚ وَإِنَّكَ لَتَهْدِیۤ إِلَی صِرَٰطٍ مُسْتَقِیم (٥٢) الشوری.

وکانی چاوا مه وهحی بو پیغهمبهرین بهری ته هنارتبوو -ئهی پیغهمبهر-، وهسا مه قورئانه ژ نك خو بو ته ب وهحی هنارت، بهری وی ته نهدزانی کیتابین بهری چنه وباوهری وشریعهتین خودایی چنه، بهلی مه قورئان بو مروقان کره روناهییه کهم بهری وی پی

ددهینه ریکا راست یی مه بقیت ژ بهنییین خو. وهندی تویی -ئهی پیغهمبهر- تو ب ئانههییا خودی ریکه کا راست -کو ئیسلامه- نیشا خهلکی ددهی.

وههر کهسی کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت پیدقییه و فهره تو باوهریی ب ههمی کیتابین عهسمانی بینی د نیاسینا دینی دا.

خودایی مەزن دبیر یت: (.. وَتُوْمِنُونَ بِٱلْكِتَٰبِ كُلِّهِ .. (۱۱۹) ال عمران.

و هوین باو هرییی ب ههمی کیتابین هاتینه خواری دئینن و کیتابا وان ئیّك ژ وانه، وئه و باو هرییی ب کیتابا ههوه نائینن، قیّجا چاوا هوین حهز ژ وان دکهن؟

وبی گومان صهحابییا و تابعیین ب قهنجی ل دویف واندا هاتین باوهری ب ههمی کیتابی ئینان قیّجا گههشتنه نیاسینا دینی راست و درست.

خودايي مهزن دبير يت: (.. وَٱلرُّسِخُونَ فِي ٱلْعِلْمِ يَقُولُونَ عَامَنَا بِهِ ۖ كُلُّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا ۗ وَمَا يَدُّكَرُ إِلَّا أُولُوا ٱلْأَلْبَابِ (٧) ال عمران.

ویین موکم د زانینی دا دبیرژن: مه باوهری ب قی قورئانی ههیه، ئه و ههمی ژ نك خودایی مه و ل سهر ئهزمانی پیغهمبهری وی موحهمهدی سلاف لی بن بو مه هاتییه، وئه و تشتی نهاشكه را ژی

دداننه د گهل یی ئاشکه را، و ههما ئه و ب دورستی د رامانان دگه هن و بیرا خو لی دئیننه قه یین خودان عمقله کی دورست بن.

ود حەدىسى دا يا ھاتى

دێ بێۯنێ دینێ ته چییه؟

دى بيريت دينى من ئيسلامه

دێ بێژنێ ته چاوا زاني؟

دى بيريت: من كيتابا خودى خواند من باوهرى پى ئينا و ب راست دهرئيخست.

وههر کهسی کیتابا خودی بخوینیت دی خهلهتیا وان زانیت یی کو باوهریی ب هندهک ژ کیتابی دئینن و باوهریی ب هندهکی نا ئینن د نیاسینا دینی دا

خودايي مهزن دبيريت: (.. أَفَتُوْمِنُونَ بِبَعْضِ ٱلْكِتَٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضَ فَمَا جَزَآءُ مَن يَفْعَلُ ذُلِكَ مِنكُمْ إِلّا خِزْيٌ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۗ وَيَوْمَ ٱلْقَيٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدٌ ٱلْعَذَابِ وَمَا ٱللهُ بِغُفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (٨٥)

چ كارەكى كريتە ھوين دكەن دەمى ھوين باوەربىي ب ھندەك ئەحكامين تەوراتى دئينن وكافربىي ب ھندەكى دكەن! قىجا ھەچى

که سی ژ ههوه قی چهندی بکهت ژبلی شهرمزارییا د دنیایی دا وی چو جزایه نابت. و ل روژا رابوونی خودی دی وان زقرینته دژوارترین عهزابی د ئاگری دا، وخودی یی بی ئاگه ه نینه ژ وی تشتی هوین دکهن.

و هندهک ژ موسلمانا باوهری ب هندهک کیتابی ئینان د نیاسینا دینی خودا وباوهری نه ئینان ب هندهکی وئهو نهگههشتنه نیاسینا دینی راست و دروست.

وههر کهسی کیتابا خودی بخوینیت دی زانیت کو واجبه وفهره دی فچوونا ده قین بنه جه و رامان ناشکه را و مو حکه بکه ت قورنان و سوننه تی (المحکمات: نهو نایه تیت قورنانی نه ییت کو رامانیت وان د روّهن و ناشکرا و پیدفی چو ته فسیرا نهبن) و هیلانا ییت رامانا وان نه دیار د نیاسینا دینی دا.

خودايي مهزن دبيّريت: (هُوَ ٱلَّذِيِ أَنْزَلَ عَلَيْكَ ٱلْكِتُبِ مِنْهُ ءَايُتُ مُحْكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلْكِتُبِ وَأُخَرُ مُتَشَبِهَٰتُ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشُبَهَ مِنْهُ ٱبْتِغَآءَ ٱلْفِتْنَةِ وَٱبْتِغَآءَ تَأُويِلِهِ ﴿ وَمَا يَعْلَمُ تَأُويِلَهُ ۚ إِلَّا أَوْيُلِهِ ۖ وَمَا يَعْلَمُ تَأُويِلَهُ ۚ إِلَّا أَوْلُونَ مَا اللّٰهِ وَالرَّسِخُونَ فِي ٱلْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِ ۖ كُلِّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا ۗ وَمَا يَذَكَّرُ اللّٰهُ وَٱلرَّسِخُونَ فِي ٱلْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِ ۖ كُلِّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا ۗ وَمَا يَذَكَّرُ إِلّا أَوْلُوا ٱلْأَلْبِ (٧) ال عمران.

ئمو ب تتییه یی قورئان بو ته ئینایه خواری: هنده ک ئایمت ژی د بنه جه و رامان ئاشکمرانه، ئمون بناخمیی کیتابی یی کو ل دهمی ئالوزییی دقیت لی زقرین بو بیتهکرن، و هنده ک ئایمتین دی ژی نه دئاشکمرانه پتر ژ رامانه کی ژی دچت، و رامانا وان ئاشکمرا نابت حمتا ئمو نمئینه دانان ب ره خ وان قه یین ئاشکمرا، قیجا خودانین ممژییین نساخ وسمرداچووی، ژ بمر دلی وان یی خراب دویچوونا قان ئایمتین نماشکمرا دکمن، دا خملکی بمرزهکمن، و وان دسمردا ببمن، وئمو و هربادانی دئیخنی دا خملک له دویف بوچوونین وان بین نمحه ق بچن. و ژ خودی پیقهتر کمس رامانا قان ئایمتان نزانت. ویین موکم د زانینی دا دبیژن: مه باو هری ب قی قورئانی همیه، ئمو همی شرکم د زانینی دا دبیژن: مه باو هری ب قی قورئانی همیه، ئمو همی شلاف لی بن بو مه هاتییه، وئمو تشتی نمئاشکمرا ژی دداننه د گمل یی ناشکمرا، و همما ئمو ب دورستی د رامانان دگههن وبیرا خو لی دنین خودان عمقله کی دورست بن.

وههر کهسی کیتابا خودی بخوینیت دی خهلهتیا وان زانیت ین کو دی خوونا دهقین رامانا وان نهدیار کرین "متشابه" ژ قورئان و سوننهتی د نیاسینا دینی دا.

خودایی مەزن دبیر یت: (فَأَمَّا ٱلَّذِینَ فِي قُلُوبِهِمْ زَیْغٌ فَیَتَبِعُونَ مَا تَشُبَهُ مِنْهُ .. (٧) ال عمران.

قیجا خودانین مه رییین نساخ وسه رداچووی، ر به دلی وان یی خراب دویچوونا قان ئایمتین نه شکه را دکهن، دا خهلکی به رزهکهن، ووان دسه ردا ببه ن.

ژكيسى عائيشايى خودى ژى رازى بت گۆت: پێغەمبەرى خودى سلاڤ لى بن ئەڭ ئايەتە دخاند ، وگۆت: " فَإِذَا رَأَيْتِ الَّذِينَ يَتَبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ فَأُولَئِكِ الَّذِينَ سَمَّى الله، فَاحْذَرُوهُمْ ". هەكە تە ئەو دىتن يىن دىقچوونا قان ئايەتىن نە ئاشكرا دكەن ، ئەقە ئەون يىن خودى بەحسى وان كرى وگوتى ژوان ھشيار بن.

رواه البخاري ٤٥٤٧ ومسلم ٢٦٦٥.

و هندهک ژ موسلمانا دی چوونا وان دهقین رامانا وان نه ناشکهرا کرن د نیاسینا دینی خودا ئه و نهگه هشتنه نیاسینا دینی راست ودروست.

وهمر كمسى كيتابا خودى بخوينيت دى خهلهتيا وان كمسا زانيت ينن ديقچوونا پيقانى "قياسى" كرين دگهل همبوونا دهقى" نص " د نياسينا دينى دا.

خودايي مەزن دبيريت: (يَٰ أَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُقَدِّمُواْ بَيْنَ يَدَيِ ٱللهِ وَرَسُولِهِ وَرَسُولِهِ وَاللهِ عَلَيْمَ (١) الحجرات.

ئەى ئەوين باوەرى ب خودى وپيغەمبەرى وى ئىناى ھوين ژبلى ئەمرى خودى وپيغەمبەرى وى تشتەكى دى د دىنى خۆ دا دەرنەئيخن

وبۆ خۆ دورست نەكەن دا ھوين نەبنە بيدعەچى، و ژ خودى بترسن وى گۆتن وكريارى نەكەن يا درى ئەمرى خودى وپێغەمبەرى وى بت، ھندى خودێيه گوھدێرى گۆتنێن ھەوەيە، وئەو ب ئنيەت وكريارێن ھەوە يى پرزانايە.

و هندهک ژ موسلمانا دیقچوونا پیقانی کرن دگهل ههبوونا دهقی د نیاسینا دینی خودا ئه نه نهگههشتنه نیاسینا دینی راست ودروست.

وههر كهسى كيتابا خودى بخوينيت دى خهلهتيا وان كهسا زانيت ينن ديقچوونا ئيجتيهادى "اجتهاد" كرين دگهل ههبوونا دهقى" نص " د نياسينا دينى دا.

خودايي مەزن دبيريت: (وَأَنِ ٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَاۤ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَبِعُ أَهُوَآءَهُمْ وَٱحْذَرُهُمْ أَن يَقْتِنُوكَ عَن بَعْضِ مَاۤ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكُ (٤٩) المائدة

وتو دویکهفتنا دلچوونین وان نهکه ئهوین حوکمی خو دئیننه نك ته، و هشیار به ئهو بهری ته ژهندهکی ژوی وهرنهگیرن یا خودی بو ته ئینایه خواری کو تو کاری پی نهکهی.

و خودايي مەزن دبيْرْيت: (ثُمَّ جَعَلْنُكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعۡ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (١٨) الجاثية. پاشی مه تو -ئهی پیغهمبهر - ل سهر ریبازهکا دینی یا ئاشکهرا دانای، قیجا تو دویکهفتنا وی شریعهتی بکه یی مه بو ته دانای، ودویکهفتنا دلچوونین وان نهکه یین چو زانین ب شریعهتی خودی نهههی. وئه ئایه نیشانه کا مهزنه ل سهر تمامییا قی دینی، وکو دقیت ئهو یی حوکمدار بت، وکار ب وی بیتهکرن.

و هندهک ژ موسلمانا دیقچوونا ئیجتیهادی کرن دگهل ههبوونا دهقی د نیاسینا دینی خودا ئه و نهگههشتنه نیاسینا دینی راست و دروست.

وخودایی مەزن پاشقەلىدان "نەھى" يا كرى ژ پیشئیخستنا پیقانی و ئیجتیهادی ل سەر دەقی شەرعى.

ئهی ئهوین باوهری ب خودی ویینغهمبهری وی ئینای هوین ژبلی ئهمری خودی ویینغهمبهری وی تشته کی د دینی خو دا ده رنهئیخن وی خو خودی ویینغهمبهری وی تشته کی دی د دینی خو دا ده رنهئیخن وی وی خودست نه کهن دا هوین نهبنه بیدعه چی، و ژ خودی بترسن وی وی گوتن و کریاری نه کهن یا دژی ئهمری خودی وییغهمبهری وی بت، هندی خودییه گوهدیری گوتنین ههوه یه، وئه و ب ئنیه تو کریارین ههوه یی پرزانایه.

وكهس ديڤچوونا پيڤانى و ئيجتيهادى ناكهت دگهل ههبوونا دەقى شهرعى خودانى حەز و دلچوونا "صاحب هوى" نەبت.

خودايي مهزن دبيْريت: (فَإِن لَمْ يَسْتَجِيبُواْ لَكَ فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يَتَبِعُونَ أَهُوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَلَهُ بِغَيْرِ هُذًى مِّنَ ٱللَّذَ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِي ٱلْقَوْمَ ٱلطَّلِمِينَ (٥٠) القصص.

قیّجا ئهگهر وان بهرسقا ته نهدا وکیتاب نهئینا، ووان چو هیّجهت نهمان، تو بزانه کو ههما ئه و دویکهفتنا دلچوونین خو دکهن، وکهس ژ وی بهرز هتر نینه یی دویکهفتنا دلچوونین خو بکهت بیّی وی هیدایهتهك ژ نك خودی همبت. هندی خودییه بهری وی مللهتی زوردار نادهته حهقییی یی بی بی ئهمرییا خودی بکهت، وپی ل توخویبین وی بدانت.

خودايي مەزن دبيريت: (. وَإِنَّ كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ بِأَهْوَآئِهِم بِغَيْرِ عِلْمٌ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُعْتَدِينَ (١١٩) الانعام.

وگهلهك سهرداچووى ههنه دويكهفتيين خو ژ ريكا خودى بهرزه دكهن ب ريكا حهلالكرنا حهرامى وحهرامكرنا حهلالى ژ نهزانين و ل دويڤ بايى خوّ. هندى خودايى تهيه ئهى پيغهمبهر - ب وى زاناتره يى ژ توخويبين خوّ دهردكهڤت، وئهو دى وى جزا دهت.

وصلى الله على نبينا محمد وعلى أله وصحبه وسلم.

حهمدو پهسن و سوپاسی بو خودی بن ل دهست پیک و دوماهیکی.

شيقان شيخهميرى

1 2 2 2 / 7 . 7 7

